

4.2 Kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL)

KOL är en vanlig sjukdom som drabbar vuxna rökare. Vissa patienter med KOL har tendens till koldioxidretention. Besvären blir ofta accentuerade i samband med infektion. Inslag av lungemfysem är vanligt hos dessa patienter som därmed har ökad risk för pneumothorax. Kontrollera att andningsljud finns bilateralt, frontalt, apikalt.

Behandling

1. Syrgas om patientens tillstånd kräver det.
2. Inhalation luftrörsvidgande – med fördel med patientens egen medicinering om tillståndet tillåter. Vår utrustning är i nuläget syrgasdriven vilket inte är en fördel för dessa patienter.
Inhalationsvätska Salbutamol (Ventoline) 2 mg/ml, 2,5 ml ges tillsammans med inhalationsvätska **ipratropiumbromid (Atrovent) 0,25 mg/ml, 2 ml**.
3. Vid behov ges ytterligare en dos med **Salbutamol 2 mg/ml, 2,5 ml**.
4. Vid svåra besvär eller lång transportsträcka kan **tablett Betametason (Betapred) 0,5 mg, 10 st** upplösta i vatten ges. Alternativt, om patienten ej kan svälja och/eller perifer venkateter redan är etablerad, ges **injektion Betapred 4 mg/ml, 2 ml iv**.
5. CPAP kan prövas om det ej föreligger kliniska tecken på pneumothorax och behandlingen ovan ej givit full effekt.
  - a) Vid en hastig försämring av andningen eller saturationen, avsluta CPAP- behandlingen och auskultera lungorna för att utesluta nyttillkommen pneumothorax.
6. Om patienten ej orkar inhalera ge **injektion Bricanyl 0,5 mg/ml, 1 ml sc**.

Efter avslutad behandling enligt ovan regleras syrgastillförseln så att patienten får en saturation kring 90%. Misstänk koldioxidretention om patienten blir slö och/eller har sjunkande andningsfrekvens.

Assistera vid misstänkt koldioxidretention patientens andning med mask och blåsa, om möjligt utan tillförsel av syrgas. Låt aldrig patienten ha saturation under 90% vid samtidig förekomst av bröstsmärtor. Assistera då andningen vid behov istället för att sänka syrgastillförseln.

- **Lämna aldrig dessa patienter utan övervakning med tanke på risken för koldioxidretention.**
- **Patienter med KOL har ofta också hjärtsvikt varvid specifik behandling för hjärtsvikt kan övervägas. Se avsnitt 5.4.**

Behandlingsriktlinjerna för KOL kommer att omarbetas under 2019